

2016

Jaarverslag

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Missie en structuur	5
2.1 Missie.....	5
2.2 Organisatie en werkwijze OLON.....	5
2.2.1. ALV.....	5
2.2.2. Klankbordgroepen.....	8
2.2.3. Het OLON-bureau.....	8
3. De positie van de OLON in 2016.....	10
3.1 Medialandschap en positionering binnen het publieke bestel.....	10
3.2 Verhouding OLON/NLPO.....	10
3.2.1. Het OLON-bestuur in haar rol als College van Omroepen	11
3.3 Financieringsrelatie OLON/NLPO	12
4. Activiteiten	13
4.1 Beheertaken	13
4.2 Beleidsvorming en afstemming.....	15
4.3 Expertisebevordering individuele leden.....	16
5. De publieke lokale media-instellingen	20
5.1 Publieke lokale media-instellingen en de gemeenten	21
6. Financieel verslag.....	22
6.1 Balans per 31 december 2016.....	23
6.2 Staat van baten en lasten over 2016.....	24

1. Inleiding

Fake News. Alternatieve feiten. Filterbubbles. Hoe om te gaan met de storm aan veranderingen die over het medialandschap voort blijft razen? Privacy. Verdienmodellen. Wat blijft er over van de journalistiek? De Persgroep ontslaat bijna 70% van haar lokale journalisten bij 143 huis-aan-huis bladen. Ook TMG maakt begin 2017 bekend dat zij 25% van haar regionale verslaggevers moet laten gaan.

Ontslagen zijn zaken waar de lokale omroepen – tot nu toe – gelukkig minder last van hebben. Daar werken veel vrijwilligers, de onafhankelijkste verhalenvertellers die er zijn. Zij vertellen nog steeds veel van de lokale verhalen die de commerciële journalistiek steeds vaker moet laten liggen. En met welk geld? Een deel komt direct uit het Gemeentefonds omdat de gemeenteraad de lokale publieke omroep heeft aangewezen als de lokale verhalenverteller.

Met al die ontslagen bij lokale en regionale kranten zijn de lokale omroepen harder nodig dan ooit!

Er is bij de lokale omroep iets aan het veranderen. Het werken bij een lokale omroep was natuurlijk al niet vrijblijvend maar dat is nog minder geworden. Zeker als je nu lokaal één van de laatste verhalenvertellers bent die is overgebleven. Je bent lokaal als omroep vooral hard nodig als je goed kan uitleggen wat je daar doet en wat inwoners van je mogen verwachten.

De lokale omroepen leggen daarom de lat voor de makers nog hoger. Ze dagen zichzelf uit. Ze vragen zich af of een lege perstribune in de raadszaal tijdens een raadsvergadering acceptabel is voor een lokale publieke omroep. Omroepmedewerkers kunnen bij de NLPO zien of e-learning ze nog verder kunnen helpen ontwikkelen. Omroepen onderzoeken wat ze samen met andere lokale media kunnen doen om inwoners kennis te laten maken met belangrijke verhalen uit de eigen streek.

En vraag als lokale omroep het eigen programmabeleidbepalend orgaan (PBO) – het belangrijkste orgaan bij een publieke omroep – hoe zij het draagvlak voor de lokale omroep in het eigen verzorgingsgebied verder gaan helpen vergroten. Of organiseer een ontmoeting tussen makers van de omroep en achterbannen van PBO-leden om inspiratie op te doen en nieuwe vrijwilligers te werven. Groei verder.

Deze houding past bij een verdere professionalisering van onze sector, die de OLON natuurlijk eerder al heeft ingezet met het oprichten van de NLPO. Die draait nu op volle toeren. De NLPO legt in een eigen jaarverslag verantwoording af. De OLON blijft die voortgang overigens door het OLON-bestuur, dat zitting heeft genomen in het College van Omroepen van de NLPO, goed in de gaten houden.

Waarom is een omroep lid van de OLON? Misschien omdat de collectieve korting van Buma/Stemra als een aantrekkelijke korting in de oren klinkt. Of omdat de omroep dan meteen aan de eis van het Commissariaat voor de Media (CvdM) voldoet dat je bij de Stichting Reclame Code (SRC) en Kijkwijzer (NICAM) bent aangesloten. Of om een simpeler reden.

Omdat de omroep snapt hoe de OLON de lokale journalistiek versterkt. Door samenwerking te stimuleren (streekomroepen, MediaHub), vakmanschap te vergroten (opleidingen, Lokale Omroep Awards, e-learning) en schaalvoordeel te boeken (gezamenlijke inkoop). Door met elkaar – alle lokale omroepen, maar ook met regionale en landelijke omroepen – te kijken hoe we elkaar kunnen versterken en hoe we bestuurders en publiek van onze gezamenlijke meerwaarde kunnen blijven overtuigen.

04.03. ALV 20170408 Bijlage 3. OLON jaarverslag 2016

Dan weet u ongetwijfeld ook welke opdracht wij met elkaar de komende tijd verder uit te voeren hebben. Stap op elkaar af en help elkaar verder. En betrek de bewoners van je stad op alle manieren bij de verhalen waar je aandacht voor wilt. De OLON blijft de lokale omroepen daarbij natuurlijk graag ondersteunen.

Veel plezier met dit Jaarverslag 2016 van de OLON, waarin onze stappen die we afgelopen jaar gezet hebben voor u zijn opgeschreven.

Danny Vermeulen, voorzitter OLON-bestuur.

2. Missie en structuur

2.1 Missie

De OLON is het overkoepelende orgaan van alle lokale omroepen dat namens haar individuele leden als doel heeft om een goede samenwerking tussen lokale publieke media-instellingen onderling te bevorderen en tevens een ontmoetingsplek te zijn voor de lokale publieke media-instellingen in de ruimste zin van het woord.

2.2 Organisatie en werkwijze OLON

Op 31 december 2016 heeft de OLON 251 leden. Leden zijn zendgemachtigde publieke lokale media-instellingen. De OLON heeft een bestuur dat minimaal uit vijf en maximaal uit zeven leden bestaat. Het bestuur vergadert minimaal vier maal per jaar.

In 2016 is het bestuur van de OLON zeven keer bij elkaar gekomen. Onder andere voor nauwgezette begeleiding van een steeds zelfstandiger werkende NLPO.

Tevens heeft het OLON-bestuur in 2016 haar jaarlijkse interne evaluatiegesprekken gevoerd.

Samenstelling OLON-bestuur op 31 december 2016	
Danny Vermeulen	Voorzitter
Ruben Landman	Secretaris
Twan Senden	Penningmeester
John Weg	Algemeen lid
George Fredriksz	Algemeen lid

In 2016 heeft het OLON-bestuur onder leiding van Marike Kuperus en David Wijnperle van adviesbureau Kuperus & Co en in samenwerking met Arthur Vierboom van Social Video Desk een strategiedag georganiseerd ter voorbereiding van het jaarplan 2017. Deze dag heeft er onder andere toe geleid dat er is gekozen voor een andere opzet van de Algemene Ledenvergadering.

Eind november 2016 legde Pieter Janssen zijn functie als OLON-bestuurslid en lid van het College van Omroepen van de NLPO definitief neer, nadat hij in opspraak was geraakt als directeur van Omroep Reindonk. Pieter Janssen was OLON-bestuurslid vanaf oktober 2014 tot en met november 2016 en voorzitter van het College van Omroepen van de NLPO vanaf begin 2016 tot en met eind november 2016. De taken van Pieter Janssen zijn overgenomen door Danny Vermeulen, de voorzitter van het OLON-bestuur. In 2017 worden nieuwe bestuursverkiezingen uitgeschreven wegens het verstrijken van de tweede termijn van twee bestuursleden en deze tussentijds ontstane vacature.

2.2.1. ALV

De OLON kent de Algemene Ledenvergadering (ALV) als hoogste orgaan. Binnen de vereniging stelt het bestuur het beleid vast. De praktische voorbereiding en uitvoering van dit beleid heeft zij middels een overeenkomst van opdracht uitbesteed aan de uitvoeringsorganisatie NLPO, waarbij de bureaumanager van de NLPO tevens de rol vervult van ambtelijk secretaris van het OLON-bestuur.

Het bestuur is onder meer verantwoordelijk voor de uitvoering van het OLON-beleid, het bewaken van de identiteit van de vereniging, het opstellen en vaststellen van de begroting en jaarrekening en bestuurlijke- en inhoudelijke representatie. De ALV wordt tweemaal per jaar gehouden; de begrotingsvergadering in het najaar en de verantwoordingsvergadering in het voorjaar.

Voorjaars-ALV

Op 16 april 2016 vond de verantwoordings-ALV plaats. Bij deze bijeenkomst waren 108 vertegenwoordigers van 82 omroepen aanwezig. De ALV ging tijdens deze bijeenkomst akkoord met het financiële verslag en het jaarverslag over 2015.

Voorzitter Danny Vermeulen presenteerde de sectorveranderingen die sinds de laatste ledenvergadering hadden plaatsgevonden. Met name de in maart 2016 door de stichting NLPO gepresenteerde voorstellen voor de vorming van streekomroepen en de aangegeven route om hierin wijzigingen aan te kunnen brengen vormden stof voor vragen en discussies, maar kon ook op bijval rekenen. Op uitnodiging van het OLON-bestuur vertelde de directeur-bestuurder a.i. van de NLPO, Bernard Kobes, over de stand van zaken met betrekking tot de vorming van streekomroepen en de ontwikkelingen rond de MediaHub. Benadrukt werd dat het een traject is dat weliswaar vanuit de NLPO wordt aangestuurd, maar het uiteindelijke mandaat bij de gemeenten ligt. De noodzaak tot streekvorming draait om het vinden van een betere aansluiting bij de natuurlijke habitat van de burger en om het creëren van voldoende schaalgroottes. De aanwezige omroepen werden uitgenodigd om voor wijzigingen aan de voorgestelde streekindeling vooral gebruik te maken van de door de NLPO hiervoor ingerichte procedure.

Belangrijk onderwerp van discussie op deze bijeenkomst waren ook drie voorstellen die voorlagen inzake de eind 2015 vastgelopen Buma/Stemra-onderhandelingen.

Najaars-ALV

Op 24 september 2016 organiseerde de OLON de tweede ALV van 2016. Op uitnodiging van het OLON-bestuur gaf de NLPO een informatiebijeenkomst over haar activiteiten. Juist omdat op de vorige ALV bleek dat er veel speelt binnen de sector en de omroepen, wilde het bestuur van de OLON lokale omroepen zo goed mogelijk informeren over de actuele stand van zaken. Daarom werd gekozen voor een nieuwe opzet van de najaars-ALV.

OLON-café

Voorafgaand aan de ledenvergadering was er een speciaal ingericht OLON-café waar omroepmedewerkers aan verschillende thematafels met de bestuursleden van de OLON en medewerkers van de NLPO in gesprek konden gaan over desbetreffend thema. Het OLON-café werd bezocht door ruim vijftig mensen.

Thematafel: Streekomroepen

Deze tafel werd druk bezocht want de vorming van streekomroepen is in veel regio's in volle gang. Over verschillende punten ontstond aan tafel een levendige discussie. De aanwezigen maakten kenbaar moeite te hebben met de strakke sturing van de NLPO als het gaat om de vorming van streekomroepen, maar vinden aan de andere kant dat de NLPO zich dwingender mag opstellen naar gemeenten als het om de financiering gaat. Ook speelt de vraag of er een harde grens is wat betreft het aantal inwoners per streek. Een punt waar veel omroepen die willen samenwerken mee worstelen is hoe je onwillige omroepen (en gemeenten) over de streep trekt.

Thematafel: Bestuurlijke vernieuwing

Aan deze tafel werd besproken of en hoe je als omroep bestuurlijk kunt vernieuwen. Bestuursleden voelen de noodzaak om als omroep te vernieuwen, ook ten aanzien van de platforms waarop de omroep actief is. Deze vernieuwingsdrang leidt soms wel tot spanningen onder de vrijwilligers en binnen het bestuur, die om deze reden kunnen stoppen met hun werk bij de omroep. Er wordt gezocht naar manieren om te komen tot een duurzame toekomstbestendige omroep, maar sommige omroepen zijn bang hun vrijwilligers kwijt te raken die al jaren programma's op dezelfde manier maken en niet anders willen. Bij onwil vanuit het bestuur of de vrijwilligers kan het helpen om leden van het programma beleid bepalend orgaan (PBO) bij de ambitie tot vernieuwing te betrekken. Door het netwerk van deze personen kan de omroep een brede groep mensen bereiken en zo meer diversiteit in de programma's krijgen. Duidelijk wordt dat je bij vernieuwing en verandering niet iedereen tevreden kunt houden. Soms is het goed dat bestuursleden die de nieuwe visie niet onderschrijven vertrekken om ruimte te maken voor nieuwe ideeën.

Thematafel: Technologie

Aan deze tafel werden diverse vragen gesteld en beantwoord over verschillende onderwerpen zoals DAB+, opstelpunten van zendmasten, de MediaHub Lineair en de MediaHub Non-Lineair. Sommige vragen waren algemeen van aard, bijvoorbeeld over de stand van zaken van projecten of het beleid vanuit de NLPO op deze onderwerpen. Ook waren er enkele hele praktische vragen over technische knelpunten waar een desbetreffende omroep mee zit. Er werden relatief veel vragen gesteld over het voornemen van de NLPO dat voor het gebruik van de MediaHub Non-Lineair vanaf 2017 een vergoeding zou worden gevraagd. Een voornemen dat uiteindelijk niet is doorgevoerd: zie hiervoor het jaarverslag van de NLPO.

Thema tafel: Week van de Lokale Omroep

Het idee om De Week van de Lokale Omroep te verplaatsten naar de Dutch Media Week (DMW) vonden de deelnemers aan deze thematafel een goed plan. Met name het voorstel om de uitreiking van de Lokale Omroep Awards op dezelfde dag te organiseren als de Open Studiodagen (OSD) werd met veel enthousiasme ontvangen. Deelnemers kunnen zich goed voorstellen dat je hierdoor makkelijker publiciteit kan generen en dat het hierdoor makkelijker wordt om mensen naar de uitreiking te laten komen. Tevens wordt er vanuit de DMW/OSD een groot aantal activiteiten aangeboden, waar lokale omroepmedewerkers aan deel kunnen nemen. De deelnemers vinden dat de lokale omroep vooral als bron voor het lokale nieuws gepositioneerd moeten worden, dat is de 'unique selling point' van de sector.

Thematafel: Overige vragen

Bij deze thematafel konden de leden terecht met alle overige vragen. De vragen die hier gesteld werden, waren dan ook zoals verwacht erg divers. Zo is een deelnemer pas sinds veertien dagen bestuurslid van een omroep en wilde hij weten wat een lokale omroep is en wat er van hem als bestuurslid wordt verwacht. Ook kan een deelnemer de gemeente niet overtuigen van het feit dat hun omroep meer geld nodig heeft om aan het Lokaal Toereikend Media-Aanbod te voldoen, want zonder een volwaardig programma te laten horen of zien lukt het niet om een gemeente over de brug te laten komen en hier zit nu juist het knelpunt. Ook werd er gesproken over het keurmerk en het NLPO-VNG-congres van 1 september 2016.

De vragen die werden gesteld tijdens deze bijeenkomst zijn in de week na de ALV met antwoorden beschikbaar gesteld via de website van de OLON.

Algemene Ledenvergadering

Bij de Algemene Ledenvergadering (ALV) waren 76 vertegenwoordigers van 53 omroepen aanwezig. De ALV werd alleen gebruikt om formele zaken te bespreken.

Tijdens de ALV stemden de leden in met:

1. het OLON-jaarplan en de OLON-begroting 2017
2. de benoeming van de accountant Tjakkes Riethorst Nijssen voor 2016 en 2017
3. de uitbreiding van het huishoudelijk reglement

Het huishoudelijk reglement is uitgebreid omdat hierin nog geen bepalingen zijn opgenomen omtrent de wijze waarop de leden voorstellen kunnen inbrengen die zij onder de aandacht willen brengen van het OLON-bestuur in haar hoedanigheid van College van Omroepen. Om helder onderscheid te maken op welke wijze leden actief hun zienswijzen en eigen voorstellen kenbaar kunnen maken, zijn er richtlijnen toegevoegd aan het huishoudelijk reglement. Deze aangepaste richtlijnen zijn te vinden op de website van de OLON.

Informatiebijeenkomst NLPO

De NLPO informatiebijeenkomst vond plaats na de ALV van OLON en werd door 85 mensen bijgewoond. Deze bijeenkomst startte met een vragenkwartier. Hierna gaf Bernard Kobes, directeur-bestuurder a.i. van de NLPO, een presentatie over de onderwerpen streekomroepen, DAB+, MediaHub en e-learning.

Het project streekvorming vordert gestaag. Het is een tijdrovend traject vanwege het betrekken van 400 gemeenten en 260 omroepen bij het proces.

Over DAB+ werd aangegeven dat de NLPO betrokken wil blijven bij de ontwikkelingen, vandaar dat zij probeert een pilot op te zetten samen met het ministerie van Economische Zaken. Het is zaak niet te vroeg te willen investeren, want dan zijn de kosten hoog, maar ook niet te laat, want dan loop je het risico dat er geen frequentieruimte meer beschikbaar is.

De eerste e-learningmodules werden gepresenteerd en omroepen werden uitgenodigd hier op in te schrijven.

Rondleiding

Na afloop gingen ruim dertig mensen mee met de rondleiding achter de schermen op het Media Park, waar onder andere een bezoek gebracht werd aan de tv-studio van Kassa, waar die avond live werd uitgezonden.

Op een aantal verbeterpunten na kijkt het OLON-bestuur tevreden terug op de vernieuwde opzet van de ALV en zet deze lijn voort in 2017.

2.2.2. Klankbordgroepen

In 2016 kwamen er op initiatief van de OLON geen klankbordgroepen bijeen. Wel zijn er diverse omroepen door de NLPO benadert om zitting te nemen in verschillende groepen als de Change Board streekomroepen, het NLPO keurmerk en Infrastructuur, zie hiervoor het jaarverslag van de NLPO.

2.2.3. Het OLON-bureau

Formeel per 1 januari 2016 en operationeel op 1 april 2016 zijn de – toenmalige – zeven betaalde medewerkers van het OLON-bureau in dienst gekomen bij de NLPO. De OLON heeft daarom per 1 januari 2016 geen personeel meer in dienst. De activiteiten uit het OLON jaarplan worden middels een overeenkomst van opdracht door het personeel van de NLPO binnen vastgestelde budgetten uitgevoerd. De bureaumanager van de NLPO vervult daarbij de rol van ambtelijk secretaris van het

04.03. ALV 20170408 Bijlage 3. OLON jaarverslag 2016

OLON-bestuur en College van Omroepen en is verantwoordelijk voor de OLON-bedrijfsvoering en beheertaken. Omdat de OLON vanaf 2016 geen personeel meer in dienst heeft, is de deelname aan de cao voor het omroeperspersoneel beëindigd.

3. De positie van de OLON in 2016

3.1 Medialandschap en positionering binnen het publieke bestel

Steeds opnieuw overvalt de mediawereld zichzelf met verrassende ideeën. In de praktijk leidt dat tot veel nieuwe initiatieven en onrust bij het publiek dat veel uitprobeert en graag experimenteert. Maar niet alleen voor het publiek verandert veel.

Ook voor publieke omroepen zelf. Ze moeten kiezen hoe zij zich verhouden tot nieuwe spelers als Facebook, Twitter, Snapchat en Instagram, maar ook Netflix en Spotify. Hoe zij hun relatie met het publiek verstevigen en hun duidelijke opdracht – het onafhankelijk informeren van publiek – goed blijven uitvoeren.

Lokale omroepen kunnen niet achterblijven in deze ontwikkelingen. Alleen is de financiële situatie bij veel lokale omroepen slecht. Eén op de drie lokale omroepen verkeert in een financieel zorgelijke situatie, concludeert het CvdM in haar rapport in 2016.

Verschillende toonaangevende organisaties luiden al jaren de noodklok over de lokale journalistiek. Maar een klok die al jaren op 5 voor 12 staat, staat op een gegeven moment gewoon stil. Er zijn weinig politici die twijfelen aan het nut van een goede journalistieke controle. Het politieke draagvlak voor een publieke omroep is er wel, maar de politiek lijkt er wel steeds minder geld voor over te hebben. Terwijl alternatieve financieringsbronnen zoals inkomsten uit advertenties over de hele linie vooral afnemen.

In zo'n onrustig medialandschap zou het mooi zijn als de publieke omroep een constante factor kon zijn en continuïteit kon bieden. Maar er is geen zicht op extra middelen. Er wordt naarstig gezocht naar slimme en efficiënte manieren om samen te werken. Landelijk fuseren omroepen en regionale omroepen doen met de RPO een poging. Lokale omroepen zijn onder toezicht van de OLON met de NLPO hard op weg om streekomroepen te vormen.

Ook wil de OLON nieuwe 'makers' van nieuws – zoals bloggers en vloggers – gaan koppelen aan de lokale publieke omroepsector en door middel van voorbeelden zichtbaar maken waar dit al gebeurt. Zo kan een bijdrage geleverd worden aan kennisdeling over vernieuwing binnen de sector en kan de relatie met het publiek op andere manieren worden aangegaan.

Goede journalistiek is een raar product. Hoe meer je hoort, hoe nieuwsgieriger je wordt. Maar als je niet weet wat er speelt heb je ook steeds minder vragen. Dus als het aanbod afneemt, neemt ook de vraag af. De OLON zet daarom vol in op het professionaliseren van de sector. Het belang van een goed functionerende lokale omroep wordt steeds groter en de rol van een vrijwilliger daarbij steeds belangrijker.

3.2 Verhouding OLON/NLPO

In de afgelopen jaren is er door de OLON hard gewerkt om de sector op een nieuwe koers te brengen. Een koers die er op de eerste plaats voor moet zorgen dat de kwaliteit van de sector wordt verbeterd. Met de oprichting van de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO) door de OLON is medio 2015 een belangrijke stap in die richting gezet.

In 2016 is de NLPO steeds zelfstandiger taken gaan uitvoeren. Zo heeft de OLON een jaar ervaring op kunnen doen met de wijze waarop het beste kan worden samengewerkt.

Die samenwerking van de OLON met de NLPO loopt officieel via het zogenaamde College van Omroepen. Ook binnen de NLPO zoekt de OLON naar een goede vertaling van ledeninvloed op het beleid. De ervaringen daarmee zijn positief omdat ook de NLPO grote waarde hecht aan draagvlak onder lokale publieke omroepen.

De NLPO richt zich op collectieve zaken zoals infrastructuur, bedrijfsvoering, kennis, content en omgeving, het project streekomroepen, de MediaHub, het keurmerk, het ontwikkelen van e-learning modules en het voeren van de onderhandelingen met partijen als Buma/Stemra en Sena – in 2016 nog namens de OLON – vanaf 2017 vanuit de NLPO.

De OLON behartigt de belangen van de 260 lokale publieke media-instellingen en haar 251 leden en daagt lokale publieke omroepen uit om nieuwe ideeën te omarmen. De OLON-leden mogen enerzijds rekenen op een goede vertegenwoordiging, anderzijds verwachten overheden en andere publieke organisaties dat de OLON de NLPO namens haar achterban aan de gemaakte afspraken houdt.

Nu de NLPO zijn plek binnen het lokale mediabestel gevonden en ingenomen heeft, kan de OLON zich voluit richten op het faciliteren van het continue debat binnen de vereniging over de relevantie en de legitimatie van de sector. De OLON wil haar leden continu inspireren en confronteren met de veranderingen in de wereld om hen heen. Hierbij is het van belang dat de lokale burger en diens informatiebehoefte voorop blijft staan. De OLON richt zich daarbij zowel op individuele (vrijwillige) makers als op de modernisering van de aangesloten lokale publieke omroeporganisaties.

3.2.1. Het OLON-bestuur in haar rol als College van Omroepen

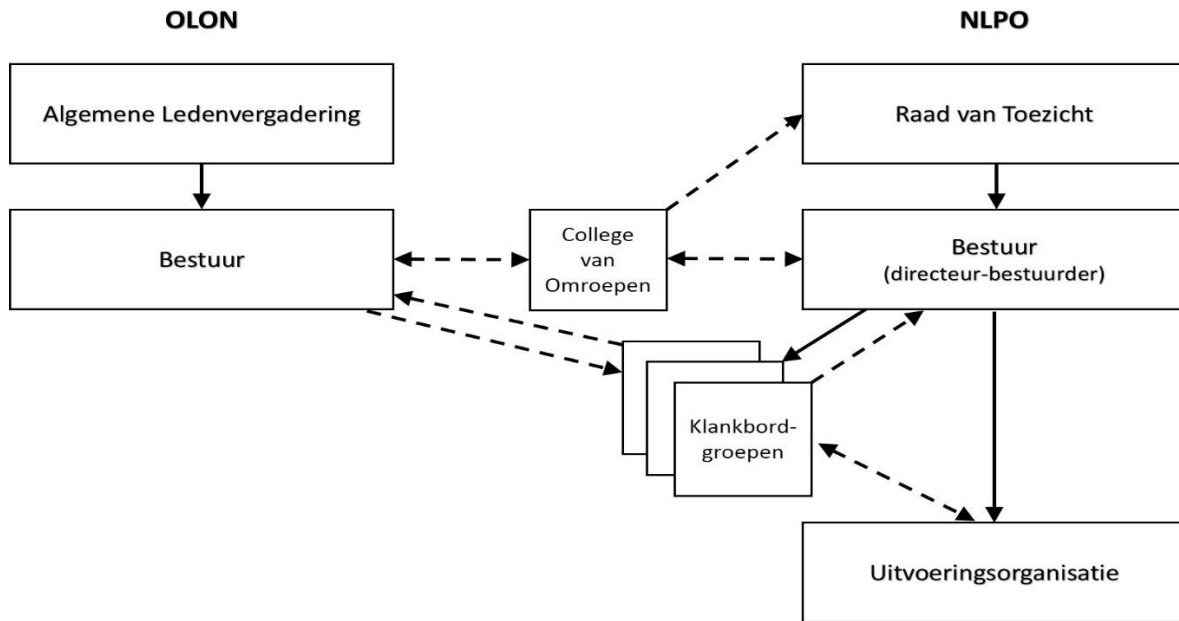
De OLON en de NLPO opereren naast elkaar en werken in nauw overleg samen aan een relevante en levensvatbare lokale publieke omroep. Beiden zijn zelfstandige entiteiten met een zelfstandig bestuur, waarbij de OLON-bestuursleden zitting hebben in het College van Omroepen en op deze manier advies kunnen uitbrengen over het beleid van de NLPO en derhalve ook invloed kunnen uitoefenen – weliswaar indirect – op de activiteiten en het bestuur van de NLPO. Daarnaast houdt het OLON-bestuur – via het College van Omroepen – een vinger aan de pols bij het beleid en de uitvoering daarvan door de NLPO.

Het College van Omroepen is in 2016 betrokken geweest bij de ontwikkeling van het strategische visie-document van de NLPO en heeft op uitnodiging van de NLPO deelgenomen aan de strategiedag van de NLPO. Deze gezamenlijke strategiedag stond in het teken van een tussentijdse evaluatie. In gezamenlijkheid is teruggekeken op de gekozen uitgangspunten en vooruit gekeken op de te volgen koers van de NLPO. Ook het thema de NLPO als 'profitcenter' en het functioneren van de MediaHub waren belangrijke bespreekpunten. Het College van Omroepen is daarnaast betrokken bij de ontwikkeling van het NLPO jaarplan 2017 en het opstellen van het profiel van de waarvan de werving voor 2017 staat gepland.

Het College van Omroepen is in 2016 vier keer bijeen gekomen in bijzijn van de directeur-bestuurder a.i. van de NLPO. Tot en met september 2016 hebben de voorzitter van het OLON-bestuur en de directeur-bestuurder van de NLPO tweewekelijks overleg gevoerd in verband met de opstartfase van de NLPO. Na september zijn deze overleggen onderdeel geworden van de reguliere overlegstructuur.

Samenstelling College van Omroepen op 31 december 2016	
Danny Vermeulen	Voorzitter
Ruben Landman	Lid
Twan Senden	Lid
John Weg	Lid
George Fredriksz	Lid

Schematisch ziet de relatie tussen de OLON en de NLPO er als volgt uit:

3.3 Financieringsrelatie OLON/NLPO

De OLON fungeerde in 2016 als penvoerder voor beide organisaties – OLON en NLPO – en vroeg voor beiden de bijdrage voor 2017 aan bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze werkwijze is ook in 2016 overlegd met de Belastingdienst en vervolgens goedgekeurd. Aanleiding voor het overleg met de Belastingdienst was tevens het optimaliseren van het btw-aftrekrecht vanwege de ministeriële bijdrage voor zowel de OLON als de NLPO.

4. Activiteiten

De activiteiten bij de OLON zijn conform de door de leden goedgekeurde kaderstelling van de vereniging in drie categorieën onder te verdelen:

- beheertaken
- beleidsvorming en afstemmingstaken
- expertisebevordering individuele leden

4.1 Beheertaken

De beheertaken van de OLON omvatten zaken zoals het bijhouden van de leden- en financiële administratie en het faciliteren van het OLON-bestuur. Deze zaken zijn middels een opdrachtverstrekking aan de NLPO uitbesteed.

Ten aanzien van de financiën werd in 2016 per kwartaal gerapporteerd aan het OLON-bestuur in het algemeen en aan de penningmeester in het bijzonder. Daarnaast hebben er in 2016 – in bijzijn van de externe administrateur, de accountant, een fiscaal jurist, een afvaardiging van de Raad van Toezicht van de NLPO en een afvaardiging van het OLON-bestuur – een aantal financiële bijeenkomsten plaatsgevonden om het financiële beleid van beide organisaties op elkaar af te stemmen.

Onderwerpen van gesprek daarbij waren de afschrijving van de OLON MediaHub, btw-vraagstukken en de voorbereiding van de gesprekken met de belastingdienst en het ministerie van OCW.

Omdat de overgang van onderneming operationeel pas in april 2016 zijn beslag kreeg en de leden in januari 2016 al de factuur voor de afname van deze diensten hebben ontvangen is besloten om deze activiteiten in 2016 nog onder de vlag van de OLON uit te voeren. Wel met het uitgangspunt dat deze activiteiten vanaf 1 januari 2017 worden beheerd en uitgevoerd door de NLPO. De OLON en de NLPO hebben voor 2016 de afspraak gemaakt dat eventuele lagere omzet marge op de in- en verkoop van deze producten en diensten in 2016 voor rekening komen van de NLPO. De verantwoording over de in- en verkoop van de diensten NOS Radiojournaal, Digi Pluggen, OLON Redactie Service, ANWB, Buma/Stemra, Sena en opleidingen vinden in 2016 nog plaats via de jaarrekening van de OLON, echter in 2017 vanuit de NLPO, die deze producten en diensten aan OLON-leden tegen een zelfde tariefstructuur zal aanbieden.

Buma/Stemra

Sinds 2004 kunnen lokale omroepen via de OLON de afdracht voor Buma/Stemra regelen. Door een collectieve regeling is de afdracht lager en hoeft niet elke lokale omroep zelf te onderhandelen met Buma/Stemra. De onderhandelingen van de OLON met Buma/Stemra over een nieuwe regeling lopen vanaf 2010 echter uiterst moeizaam.

Vanaf 2016 is de NLPO door de OLON aangewezen om in samenspraak met de OLON de onderhandelingen met Buma/Stemra namens de lokale omroepen uit te voeren. Omdat ook in 2016 partijen niet tot overeenstemming konden komen hebben de OLON en de NLPO het College van Toezicht Auteursrechten (CvTA) verzocht om een door Buma/Stemra opgelegde tariefverhoging voor lokale omroepen te onderzoeken en te toetsen.

Het CvTA heeft deze klacht in behandeling genomen, maar eind 2016 was het College nog niet tot een oordeel gekomen. Vanaf 1 januari 2017 zullen de onderhandelingen onder de vlag van de NLPO verder worden gevoerd. De lokale omroepen worden ondertussen op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Op de voorjaars-ALV in 2017 zal de NLPO de omroepen bijpraten over de recente ontwikkelingen en wat dit voor hen gaat betekenen.

Sena

De collectieve overeenkomst met SENA werd in 2016 ongewijzigd met een jaar verlengd.

NOS

Voor de overname van het NOS Radiojournaal heeft de OLON ook een collectieve overeenkomst gesloten. Lokale omroepen kunnen via de OLON een abonnement nemen waarbij ze naast de reguliere radiobulletins, ook NOS op 3 (radio) en de Nieuwsminuut (televisie) kunnen overnemen. Deze dienst kunnen omroepen alleen via de OLON afnemen. In 2016 hebben 140 omroepen van deze dienst gebruik gemaakt.

ANWB

Voor de verkeersinformatie heeft de OLON een overeenkomst afsloten met de ANWB. Lokale omroepen kunnen een abonnement nemen op overname van het filenieuws (radio). Deze dienst wordt voor verschillende regio's aangeboden. Ook deze dienst kunnen omroepen alleen via de OLON afnemen. In 2016 maakten 76 omroepen gebruik van deze dienst.

NICAM

Lokale publieke media-instellingen die televisieprogramma's uitzenden, zijn verplicht zich aan te sluiten bij NICAM, in verband met de Kijkwijzer. De OLON heeft een afspraak met NICAM waarbij alle leden van de OLON automatisch zijn aangesloten bij NICAM. De kosten hiervoor zijn verdisconteerd in de lidmaatschapsbijdrage.

SRC

Lokale publieke media-instellingen die reclameboodschappen uitzenden, zijn verplicht zich aan te sluiten bij de Stichting Reclame Code (SRC). De OLON heeft een overeenkomst met de SRC waarbij alle leden van de OLON automatisch zijn aangesloten bij de SRC. De kosten hiervoor zijn opgenomen in de lidmaatschapsbijdrage.

Overige in- en verkoop

Inkoop OLON Redactie Services

De OLON Redactie Service (ORS) biedt overheidsorganisaties, ideële instellingen en non-profit organisaties al 16 jaar de mogelijkheid om campagne te voeren via lokale omroepen.

De ORS biedt lokale omroepen gratis spots die zij normaliter niet tot hun beschikking zouden hebben. Tevens helpt het omroepen om te voldoen aan de wettelijke ICE-norm. In 2016 zijn er in totaal 20 spots verspreid van 8 verschillende organisaties. De ORS was in 2016 geen speerpunt van beleid.

Digi Pluggen

Lokale omroepen kunnen via de OLON een abonnement nemen op Digi Pluggen, het promotiesysteem voor de Nederlandse muziekindustrie. Het aanbod bij Digi Pluggen bestaat uit Nederlands en internationaal repertoire. Het is daarmee een zeer compleet aanbod. Binnen Digi Pluggen wordt een overzicht geboden van alle officiële releases in Nederland, gerubriceerd naar genre, artiest of week van release. Door de goede samenwerking met alle labels en promotors in Nederland is Digi Pluggen altijd up-to-date. De releases zijn online te beluisteren of te downloaden als MP3- of WAV-bestand, dus direct bruikbaar in uitzendkwaliteit. Digi Pluggen is een besloten systeem alleen bedoeld voor B2B-gebruik binnen de muziekbranche. Lokale omroepen ontvangen via de OLON een korting op het abonnement op Digi Pluggen. In totaal hadden 99 lokale omroepen eind 2016 een abonnement op Digi Pluggen via de OLON.

4.2 Beleidsvorming en afstemming

Het OLON-bestuur is verantwoordelijk voor de afstemming van de beleidsvorming tussen lokale omroepen onderling, maar vooral met de NLPO.

Dit heeft OLON in 2016 bewerkstelligd door met het OLON-bestuur deel te nemen aan de regiobijeenkomsten van de NLPO in het voorjaar van 2016. En de directie van de NLPO uit te nodigen op de ledenbijeenkomsten van de OLON in het voorjaar en in het najaar van 2016.

Ook heeft de OLON er op toegezien dat de NLPO in 2016 de OLON-leden structureel heeft betrokken bij de beleidsvorming van de NLPO. Onder andere doordat er OLON-leden vertegenwoordigd zijn in de 'Change Board' van het project vorming streekomroepen en doordat leden zitting hebben in de adviescommissie van het keurmerk.

Op deze wijze heeft het OLON-bestuur ook vanuit haar rol als College van Omroepen in 2016 invulling gegeven aan haar ambitie om de leden te informeren over de ontwikkelingen bij de NLPO en via open discussies draagvlak te creëren voor nieuwe beleidsontwikkelingen en producten en diensten.

Tevens trekt zij gezamenlijk met de NLPO op richting stakeholders en andere belanghebbenden en communiceren zijn hier gezamenlijk over.

In 2016 is er een begin gemaakt met het advies over de strategische communicatie en de stakeholder analyse. Onderdeel van dit plan is een advies over de positionering en de communicatiestrategie van de OLON en de NLPO. Eind 2016 is dit plan door het OLON-bestuur goedgekeurd. De verdere uitwerking vindt plaats in 2017.

In de praktijk was er in 2016 veel overlap in wat er gecommuniceerd moest worden. Daarom is besloten om in 2016 de communicatie vooral pragmatisch aan te pakken. Indien nodig apart te communiceren en daar waar het kan gezamenlijk vanuit de OLON/NLPO communiceren. Zo is er een gezamenlijke OLON/NLPO nieuwsbrief uit gegaan. Met deze tweewekelijkse digitale nieuwsbrief worden de leden en overige stakeholders geïnformeerd. Deze nieuwsbrief wordt onder ruim 2.100 mensen verspreid.

In 2016 is het OLON/NLPO-magazine Interlokaal een keer als extra special uitgegeven na De Week van De Lokale Omroep. Dit magazine werd naar de relaties en de leden van de OLON gestuurd, maar ook naar alle abonnees van Broadcast Magazine en had hierdoor een bereik van meer dan 20.000

lezers. De OLON is actief op sociale media met verschillende Twitteraccounts, Facebookpagina's, een YouTube kanaal, een Flickrpagina en verschillende websites.

De NLPO neemt als primaire gesprekspartner van de partijen binnen het publieke bestel en de overheid daar waar mogelijk ook het belang van de OLON (en haar individuele leden) mee in haar externe beïnvloeding en lobbywerk.

4.3 Expertisebevordering individuele leden

De activiteiten van de OLON op het gebied van expertisebevordering richtte zich in 2016 met name op het stimuleren van kennisuitwisseling tussen de individuele lokale publieke media-instellingen onderling. Middels het onderzoek naar kennisdeling bij lokale omroepen, de organisatie van kennisdagen en herijking van de Week van de Lokale Omroep.

Onderzoek naar kennisdeling bij lokale omroepen

In juni 2016 heeft Marrit de Vries haar afstudeerstage bij de OLON over kennisdeling bij lokale omroepen afgerond. Zij heeft de OLON de volgende aanbevelingen meegegeven:

- 1a. faciliteer een meerdaags online- en offline-opleidingstraject voor de leidinggevendenden van de lokale omroepen waarin zij leren hoe een stimulerende organisatiecultuur bewerkstelligd kan worden
- 1b. faciliteer een module en een vaardigheidstraining voor de leidinggevendenden van lokale omroepen waarmee zij bekend raken met transformationeel leiderschap
2. zorg voor een procesbegeleider, gefaciliteerd vanuit OLON, die lokale omroepen adviseert en ondersteunt bij de processen om impliciete kennis te delen
3. ontwerp en ontwikkel een meerdaags train-de-trainertraject voor de leidinggevendenden van lokale omroepen

De NLPO heeft in 2016 besloten deze aanbevelingen niet 1-op-1 uit te voeren maar eerst de ontwikkeling van de e-learning 'Basis Journalistiek' verder te ontwikkelen en uit te bouwen. Wel wordt bij de e-learning duidelijk de rol van de leidinggevende als kennisdeler gepositioneerd door middel van de trainingen "Beoordeling en feedback op de verwerkingstoetsen". Als de e-learning in 2017 succesvol is geïntroduceerd en geïmplementeerd worden de andere aanbevelingen bij de verdere ontwikkeling betrokken.

De inrichting van de in het Jaarplan 2016 beoogde helpdesk en vraagbaak voor individuele belangenbehartiging is onderdeel geworden van de nog te ontwikkelen nieuwe gezamenlijke OLON/NLPO website die voor 2017 staat gepland.

De Week van de Lokale Omroep

Ook in 2016 werd er weer een Week van de Lokale Omroep georganiseerd. Een week lang werden er voor verschillende doelgroepen (het publiek, de stakeholders, gemeenten en de lokale omroepmedewerkers) allerlei activiteiten georganiseerd om de sector beter op de kaart te zetten.

Er stonden twee thema's centraal:

1. kweekvijverfunctie van de lokale omroepen
2. vernieuwing van de (lokale) omroepsector/media

Open dagen

Op 4 en 5 juni 2016 organiseerden een aantal lokale omroepen een open dag. 25 geregistreerde lokale omroepen deden in ieder geval mee met de landelijke open dagen en openden de deuren van hun studio.

Meet & Greet met 3FM DJ's en rondleiding 3FM-tentoonstelling

Op maandag 6 juni 2016 was er een Meet & Greet voor medewerkers van lokale omroepen met DJ's van 3FM. Tevens kregen zij een rondleiding door de tentoonstelling in Beeld en Geluid '50 jaar 3FM'.

Arjan Sniijders vertelde over de geschiedenis van 3FM en Timo Kamst vertelde over het opleidingsbeleid van de NPO Campus. Kevin van Arnhem, Anoul Hendriks en Eva Koreman vertelden over hun ervaringen als 3FM-DJ en over hoe zij van de lokale omroep bij NPO Radio 3FM terecht zijn gekomen. Daarna lieten zij zich het hemd van het lijf vragen.

Er waren dertig medewerkers van lokale omroepen aanwezig. Zij beoordeelden de dag met het cijfer 8. Tevens gaven zij allen aan een volgende keer weer bij een dergelijke bijeenkomst aanwezig te willen zijn.

Workshops

Op dinsdag 7 juni 2016 vonden er in samenwerking met verschillende partners speciaal voor medewerkers van lokale omroepen een drietal workshops plaats:

1. Media Park Safari door Hilversum Media Campus
2. Mojo door NVJ
3. Journalistieke vaardigheden in online leeromgeving door Trainersburo

De workshops zaten helemaal vol met 32 deelnemers. De workshops werden gewaardeerd met een 8.

De Lokale Omroep Awards

Op vrijdag 10 juni 2016 werden na het congres 'Trends en ontwikkelingen in de (lokale) journalistiek' de Lokale Omroep Awards 2016 uitgereikt in Beeld en Geluid in Hilversum. Ruim 300 bezoekers waren aanwezig bij deze uitreiking.

In totaal zijn er 225 programma's ingestuurd van 82 verschillende unieke omroepen.

Jaar	Aantal omroepen	Aantal deelnemende omroepen	% deelnemende omroepen
2016	260	82	32%
2015	275	93	34%
2014	275	88	32%
2013	281	90	32%
2012	284	95	33%

Jaar	Aantal ingezonden programma's	Aantal deelnemende omroepen	Aantal programma's per omroep
2016	225	82	2,7
2015	207	93	2,2
2014	275	88	3,1
2013	300	90	3,3
2012	295	95	3,1

Het percentage omroepen dat instuurt voor de Lokale Omroep Awards is stabiel. Het aantal programma's dat is ingestuurd is meer dan vorig jaar.

Het aantal omroepen dat deelneemt zal waarschijnlijk teruglopen in de komende jaren als gevolg van intensievere samenwerking tussen omroepen. Zodra omroepen gaan samenwerken zullen naar verwachting meer programma's die in een samenwerkingsverband zijn gemaakt worden ingestuurd.

De volgende omroepen ontvingen op 10 juni 2016 een Lokale Omroep Award:

Winnaars De Lokale Omroep Awards 2016	
De Lokale Omroep van het Jaar	Stichting Omroeporganisatie Groningen (OOG)
Radio	WOS Media: Het OchtendMagazine
Televisie	Omroep Venlo: Amici in musica
Crossmediaal	TV Enschede FM: Special wateroverlast
Nieuws en Actualiteiten	RTV Purmerend: Inspraakavond Purmerend
Presentatietalent	Radio: Rob Janssen (GLOWFM): inmiddels werkzaam bij 3FM TV: Samantha Coleridge (OPEN Rotterdam): inmiddels werkzaam als verslaggever bij Koffietijd, RTL4

Overige activiteiten/PR tijdens de Week

Portretjes doorstromers

Er zijn portretjes geproduceerd van oud-lokale omroepmedewerkers – onder andere van Bart Jan Cune (538 Nieuws), Klaas van Kruistum (KRO-NCRV) en Sander Hoogendoorn (NPO Radio 3FM) – die zijn doorgestroomd naar landelijke omroepen. Hiermee wordt meer bekendheid gegeven aan de rol van de lokale omroep als dé kweekvijver van omroep talent.

Deze portretjes hebben we onder andere laten zien tijdens het congres en tijdens de uitreiking van de Lokale Omroep Awards op vrijdag 10 juni 2016 in Beeld en Geluid.

De portretten worden ook ingezet via sociale media en tijdens presentaties om de rol van dé kweekvijver van talent duidelijk te maken. De filmpjes zijn ook te vinden op het YouTubekanaal OLONederland.

In de films vertellen de doorstromers over hun tijd bij de lokale omroep en hoe ze zijn doorgestroomd naar de landelijke omroep. Daarnaast vertellen ze waarom de lokale omroep belangrijk (voor ze) is (geweest), onder andere voor het ontdekken van (je) talent, het leren brengen van het (lokale) nieuws en de rol als opleider voor je verdere omroepcarrière.

Media

Daarnaast is er weer volop media-aandacht geweest. Op landelijke media onder andere bij:

- Radioprogramma 'Dit is de nacht' (NPO Radio 1) met als gast Pieter Janssen (toenmalig OLON-bestuurslid).
- Radioprogramma van Sander Hoogendoorn (NPO Radio 3FM; in het programma van Domien, van 18 – 20 uur op ma t/m vrij). Tijdens de hele Week van de Lokale Omroep (6 t/m 10 juni) is er in het programma aandacht geweest voor de rol van de lokale omroep als dé kweekvijver van talent.
- Ook via de sociale media van Sander.
- Aandacht voor de lokale omroep als kweekvijver van talent in de vlog van Klaas van Kruistum (Wie is de Mol 2015 en KRO/NCRV TV): op YouTube en via zijn overige sociale mediakanalen (Twitter, Facebook, blog). Klaas gaat daarin ook terug naar zijn oude lokale omroep: Stilok uit Veenendaal.
- Michiel Veenstra (NPO Radio 3FM) laat in zijn vlog van 8 juni zien dat hij is teruggegaan naar zijn roots bij de lokale omroep. Dit deelt hij ook via zijn sociale media: Facebook, Twitter en Instagram.
- Op de website van Broadcast Magazine zijn gedurende De Week columns verschenen van de nacht DJ's van 3FM. Zij beschreven in deze columns de rol van de lokale omroep als kweekvijver.
- De winnaars van de Lokale Omroep Awards zijn vermeld op nu.nl.

5. De publieke lokale media-instellingen

Op 31 december 2016 telde Nederland 260 publieke lokale media-instellingen. De 260 omroepen hadden samen voor 359 gemeenten een zendtijdtoewijzing. Daarmee had 92% van de 390 gemeenten die Nederland in 2016 telde een eigen lokale omroep.

Het landelijk bereik (het aantal mensen woonachtig in een gemeente met lokale omroep) was 15.984.326 personen. Daarmee was 94% van de Nederlandse bevolking (16.979.000 personen) woonachtig in een gemeente met een lokale omroep.

Aantal publieke lokale media-instellingen per medium	
Lokale radio	245
Lokale televisie	164
Lokale tekst-tv	176
Lokale website	254
Totaal aantal lokale omroepen	260

Onderstaande tabel laat zien hoeveel publieke lokale media-instellingen actief waren in Nederland in de periode 1985-2016. Na het hoogtepunt in 1995 loopt het aantal publieke lokale media-instellingen langzaam terug. Dit kan met name worden verklaard door het proces van gemeentelijke herindelingen.

Aantal publieke lokale media-instellingen: 1985 – 2016	
1985	77
1990	255
1995	376
2000	320
2005	298
2010	286
2016	260

Het dekingspercentage van de publieke lokale media-instellingen (het aantal inwoners van Nederland dat woonachtig is in een gemeente met een publieke lokale omroep) is stabiel en boven de 90%.

Dekingspercentage publieke lokale media-instellingen: 2000 - 2016	
2000	90%
2005	93%
2010	93%
2016	94%

5.1 Publieke lokale media-instellingen en de gemeenten

Op 31 december 2016 telde Nederland 390 gemeenten. Dat zijn er drie minder dan een jaar eerder. Deze afname is veroorzaakt door een aantal gemeentelijke herindelingen.

In onderstaande tabel staat het aantal gemeenten met een publieke lokale media-instelling afgezet tegen het totaal aantal gemeenten in Nederland in de periode 1995 - 2016. Het aantal gemeenten is teruggelopen van 633 gemeenten in het jaar 1995 naar 390 in 2016. Het aantal gemeenten met een publieke lokale media-instelling daalde in diezelfde periode van 481 naar 359.

Gemeenten in Nederland met een publieke lokale media-instelling			
Jaar	gemeenten	gemeenten met omroep	percentage gemeenten met omroep
1995	633	481	76%
2000	537	453	84%
2005	467	410	88%
2010	430	390	91%
2016	390	359	92%

Het percentage van de gemeenten waar een publieke lokale media-instelling actief groeit ten opzichte van het totaal der gemeenten: in 1995 was in 76% van de gemeenten een lokale omroep actief, in 2016 is dit percentage gestegen tot 92%.

6. Financieel verslag

Op de volgende pagina's staan de balans en de staat van baten en lasten van de Vereniging Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland te Hilversum over 2016 afgebeeld. Deze zijn ontleend aan de door CROP registeraccountants te Arnhem gecontroleerde jaarrekening 2016 waar zij op 17 maart 2017 een goedgekeurde controleverklaring bij hebben verstrekt.

6.1 Balans per 31 december 2016

	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Inventaris		1.838		3.994
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	111.244		78.290	
Belastingen en premies sociale lasten	83.282		64.963	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>30.735</u>		<u>171.185</u>	
		225.261		314.438
Liquide middelen		336.772		559.875
		<u>563.871</u>		<u>878.307</u>
PASSIVA				
Vermogen				
Algemene reserve	47.634		31.663	
Bestemmingsreserves en fondsen	<u>40.000</u>		<u>0</u>	
		87.634		31.663
Voorzieningen		0		22.386
Kortlopende schulden				
Crediteuren	329.078		673.076	
Belastingen en premies sociale lasten	0		22.409	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>147.159</u>		<u>128.773</u>	
		476.237		824.258
		<u>563.871</u>		<u>878.307</u>

6.2 Staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Baten			
Leden	234.442	197.000	229.897
Overheid	1.535.535	1.535.535	1.520.323
Omzet	1.073.330	1.135.136	1.115.62
Som der baten	2.843.307	2.867.671	2.865.842
Lasten			
Personeelskosten	136.794	491.500	518.139
Afschrijvingen	2.156	37.000	37.082
Sectoractiviteiten	991.838	518.885	0
Huisvestingskosten	(165)	34.600	33.272
Kantoorkosten	2.350	31.250	28.761
Algemene kosten	53.283	42.225	76.586
Bestuurskosten	19.948	24.500	8.820
Productiekosten	998.308	1.074.825	1.159.147
Projectkosten	572.670	598.740	2.424.487
Overige mutaties	14.190	32.000	70.531
Saldo rentebaten/lasten	(4.036)	(4.250)	(10.975)
Som der lasten	2.787.336	2.881.275	4.345.850
Bestemmingsreserves en fondsen	(40.000)	0	1.394.200
Mutatie algemene reserve na verwerking voorstel resultaatbestemming	15.971	(13.604)	(85.808)